

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๒๐๑.๓/๐๕๖๖๐

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง การเตรียมความพร้อมในการทำน้ำอภิเชกของจังหวัด

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ตารางสรุปแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์และสถานที่ประกอบพิธีของจังหวัด จำนวน ๑ ชุด
๒. กำหนดการพิธีพลีกรรมตักน้ำ พิธีทำน้ำอภิเชก และพิธีเวียนเทียนสมโภช จำนวน ๑ ชุด
๓. VTR การเตรียมความพร้อมการทำน้ำอภิเชกของจังหวัด จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้เสนอเรื่อง การเตรียมความพร้อมในการทำน้ำอภิเชกของจังหวัด ในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช ๒๕๖๒ โดยเรื่องนี้ เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี ตามราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ และมาตรา ๖ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๑๖๗๑๒ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ นายกรัฐมนตรีได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ลงวันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมี นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ และได้ลงนามในคำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ที่ ๑/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายจัดพิธีการงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ลงวันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมี รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธานกรรมการ

๑.๒ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ประธานกรรมการฝ่ายจัดพิธีการงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ได้ลงนามในคำสั่งคณะกรรมการฝ่ายจัดพิธีการงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ที่ ๒/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายจัดทำน้ำอภิเชก ลงวันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมี ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานอนุกรรมการ เพื่อดำเนินการจัดทำน้ำอภิเชก รวมทั้งพิจารณาหาแหล่งน้ำที่มีความสำคัญตามโบราณราชประเพณีเพื่อใช้ประกอบการจัดทำน้ำอภิเชก

๒. ผลการดำเนินการ

กระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการจัดทำน้ำอภิเชกได้ดำเนินการสำรวจแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์และสถานที่ประกอบพิธีทำน้ำอภิเชกของจังหวัด ๗๖ จังหวัด โดยสรุปได้ดังนี้

๒.๑ แหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ของจังหวัด ๗๖ จังหวัด มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐๗ แห่ง ได้แก่

- ๑) จังหวัดที่มีแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ จำนวน ๑ แห่ง มีจำนวน ๖๐ จังหวัด
- ๒) จังหวัดที่มีแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ จำนวน ๒ แห่ง มีจำนวน ๗ จังหวัด
- ๓) จังหวัดที่มีแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ จำนวน ๓ แห่ง มีจำนวน ๕ จังหวัด
- ๔) จังหวัดที่มีแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ จำนวน ๔ แห่ง มีจำนวน ๓ จังหวัด
- ๕) จังหวัดที่มีแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ จำนวน ๖ แห่ง มีจำนวน ๑ จังหวัด

๒.๒ สถานที่...

๒.๒ สถานที่ประกอบพิธีทำน้ำอภิเชกของจังหวัด ๗๖ จังหวัด มีจำนวน ๗๖ แห่ง ได้แก่ พระอุโบสถ จำนวน ๕๕ แห่ง อุโบสถ จำนวน ๓ แห่ง พระวรวิหาร จำนวน ๑ แห่ง พระวิหาร จำนวน ๑๒ แห่ง วิหาร จำนวน ๓ แห่ง พระมณฑป จำนวน ๑ แห่ง และพระมหาธาตุ จำนวน ๑ แห่ง

๒.๓ แหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ สำหรับใช้ในพิธีบรมราชาภิเชก พุทธศักราช ๒๕๖๒ ประกอบด้วย แหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ จำนวน ๒ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ น้ำสรงมูรธาภิเชก จำนวน ๙ แหล่งน้ำ ประกอบด้วย

(๑) สระศักดิ์สิทธิ์ ๔ สระของ จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย สระแก้ว สระคา สระยมนา สระเกษ ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

(๒) น้ำจากแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ ๕ สาย เรียกว่า เบญจสุทธคงคา ประกอบด้วย (๑) แม่น้ำบางปะกง (ตักที่บึงพระอาจารย์) ตำบลพระอาจารย์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก (๒) แม่น้ำป่าสัก (ตักที่บริเวณบ้านท่าราบ) ตำบลต้นตาล อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี (๓) แม่น้ำเจ้าพระยา (ตักที่บริเวณปากคลองบางแก้ว) ตำบลบางแก้ว อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง (๔) แม่น้ำราชบุรี (ตักที่บริเวณสามแยกคลองหน้าวัดดาวดึงษ์) ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และ (๕) แม่น้ำเพชรบุรี (ตักที่ทำน้ำวัดท่าไชยศิริ) ตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

ส่วนที่ ๒ น้ำอภิเชกจากแหล่งศักดิ์สิทธิ์ จำนวน ๑๐๘ แห่ง ได้แก่

(๑) จังหวัด ๗๖ จังหวัด จำนวน ๑๐๗ แหล่งน้ำ

(๒) หอศาสตราคม ในพระบรมมหาราชวัง จำนวน ๑ แหล่งน้ำ

ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งรายชื่อแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ของจังหวัด และสถานที่ประกอบพิธีทำน้ำอภิเชกของจังหวัด (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) ให้สำนักพระราชวังเพื่อโปรดทราบและกรมประชาสัมพันธ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เรียบร้อยแล้ว

๒.๔ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดพิธีทำน้ำอภิเชกของจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสมพระเกียรติยศ กระทรวงมหาดไทยได้ประสานแจ้งจังหวัดเพื่อรับทราบเกี่ยวกับกำหนดการพิธีพลีกรรมตักน้ำ พิธีทำน้ำอภิเชก พิธีเวียนเทียนสมโภชน้ำอภิเชก การเชิญคนโพนน้ำอภิเชกไปเก็บรักษาไว้ที่กระทรวงมหาดไทย การชักซ้อมการเดินริ้วขบวน การเดินริ้วขบวนเชิญคนโพนน้ำอภิเชก และรายละเอียดต่าง ๆ อาทิ เครื่องบวงสรวง บทเจริญพระพุทธรณ์ คาทาพลีกรรมตักน้ำ คาทาจุดเทียนชัย คาทาดับเทียนชัย คาทาตักน้ำใส่คนโพน คำกล่าวโองการบวงสรวง (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) โดยสรุปได้ดังนี้

๑) พิธีพลีกรรมตักน้ำ

วันเสาร์ที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๒ : ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานในพิธีพลีกรรมตักน้ำจากแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ของจังหวัด โดยกล่าวคาถาพลีกรรมตักน้ำ แล้วตักน้ำจากแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ใส่ขันสาคร (ปริมาณร้อยละ ๘๐ ของขันน้ำสาคร) เพื่อนำไปทำเป็นน้ำอภิเชก ฤกษ์เวลา ๑๑.๕๒ - ๑๒.๓๘ น. (รวมเวลา ๔๖ นาที) แล้วปิดฝาชันน้ำสาครให้สนิท ห่อด้วยผ้าขาวไม่มีลวดลาย ผูกมัดด้วยริบบิ้นสีขาว และเชิญไปยังสถานที่ประกอบพิธีทำน้ำอภิเชก กรณีจังหวัดที่มีพิธีพลีกรรมหลายแห่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายรองผู้ว่าราชการจังหวัดหรือหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด เป็นประธานในพิธีพลีกรรมตักน้ำในฤกษ์เวลาดังกล่าวตามลำดับ การแต่งกาย ชุดปกติขาว ไม่สวมหมวก

๒) พิธีทำน้ำอภิเชก

วันจันทร์ที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๒ : ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานในพิธีทำน้ำอภิเชก ณ สถานที่ตามที่จังหวัดกำหนด อาทิ พระอุโบสถ พระวิหาร การแต่งกาย เครื่องแบบเต็มยศ สายสะพาย ชั้นสูงสุด ไม่สวมหมวก

๓) พิธีเวียนเทียน...

๓) พิธีเวียนเทียนสมโภชน้ำอภิเชก

วันอังคารที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ : ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานฝ่ายฆราวาส และพระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ ในพิธีจุดเทียนชัยส่วนพิธีดับเทียนชัยให้เป็นพระเถรจารย์ รูปอื่นที่มีใช้ประธานสงฆ์ผู้จุดเทียนชัย สำหรับพิธีตักน้ำอภิเชกให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกล่าวคาถาตักน้ำแล้ว ตักน้ำจากขันน้ำสาครใส่คนโทจนถึงคอของคนโทแล้วปิดฝาคนโทให้สนิท การแต่งกาย เครื่องแบบเต็มยศ สายสะพายชั้นสูงสุด ไม่สวมหมวก

๔) การเชิญคนโทน้ำอภิเชกมาเก็บรักษาไว้ที่กระทรวงมหาดไทย

วันพุธที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๒ : ผู้ว่าราชการจังหวัดเชิญคนโทน้ำอภิเชกของ จังหวัด ไปเก็บรักษาไว้ ณ ห้องดอกแก้ว ชั้น ๒ อาคารศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. การแต่งกาย ชุดปกติขาว ไม่สวมหมวก ทั้งนี้ ช่วงเวลา ๑๘.๓๐ น. ผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมชักซ้อม การเดินริ้วขบวนเชิญคนโทน้ำอภิเชกและวันทยหัตถ์ ณ บริเวณถนนอัษฎางค์ ด้านหน้าอาคาร ศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย การแต่งกาย ชุดปกติขาว สวมหมวก

๕) การซ้อมเดินริ้วขบวนเชิญคนโทน้ำอภิเชก

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒ : ผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมซ้อมเดินริ้วขบวน เชิญคนโทน้ำอภิเชก เวลา ๐๖.๐๐ น. จากกระทรวงมหาดไทยไปวัดสุทัศนเทพวราราม (ระยะทาง ๗๐๐ เมตร) และจากวัดสุทัศนเทพวรารามไปยังพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม (ระยะทาง ๒ กิโลเมตร) การแต่งกาย เครื่องแบบสีทึบ คอพับ แขนยาว สวมหมวก

๖) การเดินริ้วขบวนเชิญคนโทน้ำอภิเชก

วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๒ : ผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมเดินริ้วขบวนเชิญ คนโทน้ำอภิเชกจากกระทรวงมหาดไทยไปยังวัดสุทัศนเทพวราราม (ระยะทาง ๗๐๐ เมตร) เวลา ๐๗.๐๐ น. การแต่งกาย เครื่องแบบปกติขาว สวมหมวก และเวลา ๑๕.๐๐ น. ผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมพิธีเสกน้ำอภิเชกกรรม ณ พระวิหารหลวง วัดสุทัศนเทพวราราม โดยมีสมเด็จพระสังฆราช เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ และนายกรัฐมนตรี เป็นประธานฝ่ายฆราวาส การแต่งกาย เครื่องแบบเต็มยศ สายสะพายข้างเผือก ไม่สวมหมวก

วันศุกร์ที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๒ : ผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมเดินริ้วขบวนเชิญคนโท น้ำอภิเชกจากวัดสุทัศนเทพวรารามไปพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม (ระยะทาง ๒ กิโลเมตร) เวลา ๐๖.๓๐ น. การแต่งกาย เครื่องแบบเต็มยศ สายสะพายข้างเผือก สวมหมวก

๒.๕ กระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำ VTR การเตรียมความพร้อมการตักน้ำอภิเชกของจังหวัด ได้แก่ บริเวณพิธีปลีกรรมตักน้ำจากแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ (วันเสาร์ที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๒) บริเวณสถานที่ประกอบ พิธีตักน้ำอภิเชก (วันพฤหัสบดีที่ ๘ และวันศุกร์ที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒) และแผนผังบริเวณพิธี/ที่นั่ง ในบริเวณพิธี เรียบร้อยแล้ว

๓. ข้อกำหนดและระเบียบ

๓.๑ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ และมาตรา ๖ กำหนดว่า แนวทางการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรี เจ้าสังกัดเป็นผู้ลงนามเสนอเรื่อง

๓.๒ การกำหนดขั้นตอนการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๑๖๓๑๒ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ กำหนดให้ส่วนราชการ จัดทำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี ตามแบบที่กำหนดและให้ผ่านความเห็นชอบจากรองนายกรัฐมนตรีที่กำกับ การบริหารราชการ

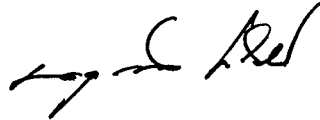
๔. ข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทย

นำเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบการเตรียมความพร้อมในการทำน้ำอภิเชกของจังหวัด โดยมีรายละเอียดตาม VTR การเตรียมความพร้อมในการทำน้ำอภิเชกของจังหวัดเสนอต่อที่ประชุม คณะรัฐมนตรีด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองกลาง

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๒๓ ๒๒๑๖